

22120197

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

MODERN GREEK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Σχολιάστε ΕΝΑ από τα δύο ακόλουθα κείμενα:

1.

Τὰ χαράματα τὸ Ἀρχιπέλαγος ἀπλώθηκε στὰ μάτια μου χωρὶς πλῶρες καὶ χωρὶς αὐλακες, γαλήνιο κι ὄνειρῶδες, ὅπως θὰ ’ταν στὴν αὐγὴ τῆς Δημιουργίας – στὴν ἁρμονικὴ καὶ μοναδικὴ ἐκείνη ὥρα, πού τὸ φῶς περιχύθηκε πάνω στὰ σκοτάδια κ’ οἱ κόσμοι ἀναδύθηκαν ἀπὸ τὸ χάος τῶν νερῶν. Θαρροῦσε κανεὶς, ἀλήθεια, πῶς παραστεκόταν στὸ ἀργὸ καὶ μεγαλειῶδες ἔργο τῆς κυφορίας τῶν κόσμων, ἔτσι πού ἔβλεπε νὰ προβάλλουν λίγο-λίγο μέσ’ ἀπὸ τοὺς ἴσκιους τοῦ ἤρεμου κι ἀπέραντου θαλάσσιου ὀρίζοντα τὰ ποικίλα σχήματα τῶν νησιῶν τοῦ Ἀρχιπελάγους – ἀτμῶδη ἀκόμα κι ἀκαθόριστα.

Κοίταζα ἐκστατικὸς καὶ μὲ τὴν ψυχὴ ξεχειλισμένη ἀπὸ συγκίνηση. Ἡ κυφορία γινόταν χωρὶς μόχθο, μέσα σὲ μιὰ σιγαλιὰ πού δὲν βάραινε περισσότερο ἀπ’ ὅ,τι τὰ νησιά αὐτὰ τῆς ποίησης καὶ τοῦ ὄνειρου πάνω στὰ γαλήνια νερά. Ἀληθινά: τὰ νησιά πρόβαλλαν ἀπὸ τὴ θάλασσα ἔτσι ἀπαλά, ὅπως ἀνοίγουν τὰ λουλούδια τὰ πέταλά τους. Μία, δύο, πέντε – οἱ μενεξεδένιες κι ἀνάερες φόρμες τους διαδέχονταν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη στὴν ἀπόσταση σὰν πέτρες ποταμίσσιου περάσματος. Ὅλα τους εἶταν γυμνὰ, ἢ γυμνότητά τους ὅμως εἶταν ἓνα λαμπρὸ ἀποθεωτικὸ ἔνδυμα. Κι ἀλήθεια, τί θὰ ’ταν καὶ ἢ πιὸ πλούσια ἀκόμα βλάστηση, μπρὸς στὰ ρόδα καὶ τὶς βιολέτες πού τὸ εὐτυχισμένο πρωῖνὸ φῶς ἀπλώνε ἀπάνω τους, καὶ ποιο ἄρωμα θὰ μοροῦσε νὰ ’ναι πιὸ μεθυστικὸ ἀπὸ τὸ ἄρωμα τῶν μύθων πού σκόρπιζαν πάνω στὴ γαλάζια εἰρήνη τῶν νερῶν;

Τὰ κοίταζα ... Ἄν καὶ κοντὰ μου, φάνταζαν σὰ νὰ ’ταν ἀπείρως μακρὰ – ἀνάμεσα στὴν πραγματικότητά καὶ τὸ ὄνειρο. Μερικὰ εἶχαν τὸ μακρουλὸ σχῆμα πλοίου – κ’ εἶταν σὰ νὰ πηγαινάν με τὸ ρεῦμα. Ἐτσι δὲν πλανιόταν κ’ ἢ Δῆλος, πρὶν ὁ Ζεὺς τὴ στερεῶσει μὲ διαμαντένιες ἀλυσίδες γιὰ νὰ ἐπιτρέψει στὴν περιπλανώμενη Λητώ νὰ γεννήσει τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμη; Ἄλλα, καθὼς παιχνιδίζε πάνω τους τὸ φῶς, ἔμοιαζαν μὲ λουλουδισμένα κἀνιστρα¹. Κι ὅλα τους εἶχαν κάτι τὸ εὐτυχισμένο καὶ τὸ παραμυθένιο. Ἐλεγε πῶς ἦρθαν στὸν κόσμο ὅπως εἶχαν χτισθεῖ τὰ τεῖχη τῆς Καδμείας: ὑπὸ τοὺς ἤχους λυρῶν. Ἡ ἐντύπωση πού ἔδιναν εἶταν καθαρὰ μουσικὴ ...

Τὸ πλοῖο μας γλιστροῦσε τώρα ἀνάμεσό τους. Ὁ ἀέρας εἶταν ἡδονικὰ δροσερός. Οἱ τελευταῖοι πέπλοι τῶν νυχτερινῶν ἴσκιων διπλώνονταν στ’ ἀκρογιάλια τους, ἐνῶ τὸ αὐγινὸ φῶς ἔβαφε ρόδινες τὶς κορφές τους. Στὴ γλαυκὴ ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας σχηματίζονταν ἐδῶ κ’ ἐκεῖ γυαλιστερὰ στρώματα ἀπαλότατου γαλάζιου. Εἶταν, ὅπως λέει ὁ Βεράρεν σ’ ἓνα στίχο του, εἶταν σὰ νὰ ’χε «ξημερώσει Κυριακὴ» πάνω στὰ νερά. Θάλασσα, ὀρίζοντας, φῶς, χρώματα – ὅλα εἶχαν κάτι το γιορταστικὸ. Γέμιζαν θάμπος τὰ μάτια μου καὶ γλυκύτητα τὴν ψυχὴ μου.

Όταν ο ήλιος ψήλωσε στὸν οὐρανὸ καὶ τὸ Ἀρχιπέλαγος ἔγινε κατάχρυσο, τὰ νησιὰ ποὺ πλησιάζαμε, ἀπογυμνωμένα ἀπὸ τοὺς πρωϊνοὺς ὄνειρώδεις τοὺς πέπλους, μᾶς παρουσιάστηκαν φτωχὰ καὶ ἀύχμηρά². Δὲν ἔνιωσα ὅμως γι' αὐτὸ καμιά ἀπογοήτευση. Ὅτι εἶχαν χάσει σὲ μουσικότητα τὸ κέρδιζαν σὲ πλαστικότητα. Ὅτι εἶχαν χάσει σὲ φαντασμαγορία τὸ κέρδιζαν σὲ θέλγητρο. 40 Τὰ νησιὰ αὐτὰ, ποὺ ἀπὸ μακρὰ κανεὶς τὰ θαύμαζε, ἀπὸ κοντὰ τ' ἀγαποῦσε. Εἶχαν μιὰ ταπεινὴ ὁμορφιὰ ποὺ ἄγγιζε τὴν καρδιά. Στὶς ἀκρογιαλιές τους ἢ στὰ ὕψη τῶν βράχων τοὺς λεύκαζαν οἱ κωμοπόλεις τοὺς σὰν κοπάδια ἄσπρων φωτεινῶν περιστεριῶν ποὺ στάθηκαν ν' ἀναπαυθοῦν ἀπὸ τὸ πέταγμά τους. 45 Οἱ ἐκκλησίτιες τους, τρυφερά χρωματισμένες μὲ ρόδινα καὶ γαλάζια χρώματα, εἶταν σὰν ζουμπούλια σὲ ἀσβεστωμένα πεζούλια. Κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς μικρὲς αὐτὲς πολιτεῖες εἶχε καὶ κάτι τὸ ἰδιαίτερο. Ἡ μιὰ εἶταν γραφικὴ, ἢ ἄλλη εἰρηνικὴ, πρόσχαρη ἐκείνη. Κι ὅλες μαζί εἶταν καθαρὲς, ἀγαθὲς καὶ φιλόξενες. Μ' ὅλη τὴ φτώχεια τοῦ ἐδάφους τους, ἄστραφταν ἀπὸ νοικοκυρῶσύνη. Τὰ φτωχότερα 50 καλύβια ἐκτυφλωτικὰ ἀσβεστωμένα καὶ μ' ἓνα πράσινο φεστόνι κληματαριάς στὴν πόρτα τους, εἶταν πιὸ ἀνοιχτόκαρδα κι ἀπὸ ἐξοχικὲς ἐπαύλεις.

Όταν ἀγκυροβολούσαμε γιὰ λίγο μπροστὰ στὴν παραλία καμιάς ἀπὸ τὶς μικρὲς αὐτὲς πολιτεῖες, κ' ἢ σειρήνα τοῦ βαποριοῦ ἀναστάτωνε τὴ φωτεινὴ της εἰρήνη, ξεσηκωνόταν σὰ γιὰ νὰ μᾶς ὑποδεχθεῖ. Τὰ σπίτια σκαρφάλωναν τὸ ἓνα 55 πάνω στὸ ἄλλο γιὰ νὰ μᾶς δοῦν καλύτερα, οἱ ταράτσες τοὺς λουλούδιαζαν μὲ τὰ πολύχρωμα φορέματα τῶν νέων κοριτσιῶν της, κ' οἱ γραφικοὶ της μῦλοι κουνούσαν τ' ἄσπρα τοὺς πανιὰ σὰ μαντήλια καλωσορισμοῦ. Κ' ἔτσι ποὺ τὴν κοίταζα ἀπὸ τὸ κατάστρωμα τοῦ βαποριοῦ, δὲν ἔνιωθα τὸν ἑαυτὸ μου σὰν ἓναν ξένο πρὸς αὐτὴν καὶ τὴ γαλήνια ἀγαθὴ ζωὴ της, ἀλλὰ εἶχα τὸ αἶσθημα ἑνὸς γυρισμοῦ, ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, 60 σ' ἓναν τόπο γνώριμο κι ἀγαπημένο – ὅτι ἡ ψυχὴ μου, σὰν τὸν Ὀδυσσεά, ξανάβρισκε τὴν Ἰθάκη της ...

Κώστας Οὐράνης, «Στὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν Κυκλάδων»,
ἀπὸ τὸ βιβλίο *Ταξίδια: Ελλάδα* (1930) (Εστία χ.χ.)

¹ κἀνίστρα: καλάθια, πανέγια

² ἀύχμηρός: τραχύς, ξερός, μαραμένος

2.

ΥΠΕΡ ΑΣΩΤΕΙΑΣ

Εἶμαι ἀνεβασμένη μὲ τὰ κυάλια μου
 στὸ κατάρτι ἑνὸς ἀγκαθιοῦ ἐξασκοῦμαι
 στοὺς φυσικοὺς πόνους τοὺς φέρνω πιὸ πλησίον.

- 5 Δειλινὰ λέγονται ἐκεῖνα τὰ χωνάκια
 πὸν γουρλώνουν τὰ φύλλα τους βραδάκι στὶς αὐλές
 — τί μαζοχιστικὸ ὄνομα πὸν διάλεξαν.

Ἀραιώνουν οἱ ἐκρήξεις τῶν κουκουναριῶν
 προσέχει πιά ἢ ζέστη δὲν πετάει
 σπίρτα ἀναμμένα.

- 10 Θεληματίας ἢ πρόνοια. Ἐξεψε τὰ μερμήγκια
 ἀπὸ νωρὶς καὶ σπρῶξε σπρῶξε ἔχουν σύρει
 ἀρκετὸ χειμῶνα κιόλας στὴ φωλιά τους.

Ἀποταμίευση. Μιὰ σεβαστὴ ὁμολογῶ
 μορφή χορτάτη εὐθανασίας.

- 15 Ἐν μέρει καλὰ τὰ λέει ὁ μύθος*.
 Ἐπρεπε νὰ λογικευτοῦν λίγο τὰ τζιτζίκια
 νὰ βάζουν στὴν μπάντα μισὸ τραγούδι γιὰ τὸ κρῦο
 νὰ ἐξοικονομοῦν ὀλίγην
 τῆς ὑπαρξῆς τους ἀσωτεία.

- 20 Ἐξω ἀπ' τὸ χορὸ καλὰ τὰ λέει ὁ μύθος.
 Πῶς ἀλλιῶς νὰ κάνουν τὰ τζιτζίκια.
 Δὲν ἀποταμιεύεται ἡ ἔνταση.
 Δὲν θὰ ἔθελε κι αὐτὴ νὰ ζεῖ περισσότερο;
 Ὅμως δὲν ἀποταμιεύεται.

- 25 Μιὰ μέρα νὰ τὴ φυλάξεις χαλάει.

Κι εἶπα, ἔτσι πὸν τὴ βλέπω
 σωρηδὸν νὰ κεῖται ἄταφη ἄψαλτη
 νὰ τῆς ρίζω ἕνα ὀλάνθιστο Ἄμην
 πρὶν τὴ διαμελίσει ἢ κατακραυγὴ

- 30 πρὶν τὴ σύρουν τροφὴ στὴ φωλιά τους
 κάτι τομάρια ἐαυτούλικά μερμήγκια.

Κικὴ Δημουλᾶ, *Χαῖρε Ποτέ* (Στιγμὴ 1989)

* Ἐν μέρει καλὰ τὰ λέει ὁ μύθος: Το ποίημα ἀναφέρεται στον γνωστὸ μῦθο του Αἰσώπου «Ὁ τζιτζίκας καὶ ο μερμήγκας»